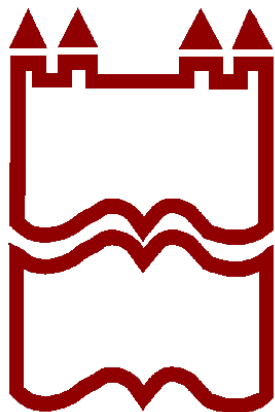

MESTSKÁ KNIŽNICA V BRATISLAVE

SPRÁVA O VÝSLEDKOVCH A ZÁVEROCH ROZBORU ČINNOSTI A HOSPODÁRENIA ZA ROK 2008

Bratislava, apríl 2009

OBSAH

	Strana
PLNENIE PLÁNU ODBORNEJ ČINNOSTI	3
Identifikácia organizácie	4
Hlavné ukazovatele činnosti knižnice v roku 2008	5
Náklady na základné knižničné služby podľa STN ISO 11620	6
HLAVNÉ ÚLOHY V ROKU 2008	7
1. Služby čitateľom, obyvateľom a návštevníkom Bratislavy	7
Hlavné skupiny čitateľov	8
Služby čitateľom	9
Výpožičné služby	9
2. Utváranie knižničného fondu	12
3. Automatizácia a internetizácia knižnice	14
4. Podujatia pre deti, mládež a dospelých	16
Kultúrne leto 2008	17
Úspešné projekty podporené grantom Ministerstva kultúry SR	18
5. Metodická činnosť	21
Propagácia knižnice	23
6. Úlohy v oblasti riadenia	24
Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku	24
PLNENIE PLÁNU FINANČNEJ, HOSPODÁRSKEJ A PERSONÁLNEJ ČINNOSTI	27
Čerpanie nákladových položiek	28
Komentár k čerpaniu nákladových položiek	29
Komentár k výsledku plnenia plánu práce za rok 2008	31

PLNENIE PLÁNU ODBORNEJ ČINNOSTI

Identifikácia organizácie:

Názov organizácie: Mestská knižnica v Bratislave

Sídlo organizácie: Klariská č. 16, 814 79 Bratislava

Zriaďovateľ: Magistrát Hl. mesta SR Bratislava

Kontakt: tel./fax: 02/544 35 148 e-mail: bratislava@mestskakniznica.sk

Forma hospodárenia: príspevková organizácia

Riaditeľ: Juraj Šebesta, PhD.

Adresa webovej stránky organizácie: <http://www.mestskakniznica.sk>

Členovia vedenia organizácie:

Námestník riaditeľa: Mgr. Marta Marková

Úsek ekonomiky: Ing. Viera Michalcová

Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry: PhDr. Eva Klobušická

Úsek odbornej literatúry: PhDr. Ľudmila Bokníková

Úsek literatúry pre deti a mládež: do 30. 6. 2008 PhDr. Eva Kořínková

od 1. 7. 2008 Mgr. Katarína Švajdleníková

Úsek hudobnej a umenovednej literatúry: Mgr. Ján Kasaj

Útvar metodiky a koordinácie: Mgr. Eva Šulajová

Mestská knižnica v Bratislave (ďalej len „knižnica“) v zmysle platných legislatívnych noriem (zákon č. 183/2000 z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej) zabezpečuje slobodný prístup k informáciám šíreným na všetkých druhov nosičov, napomáha napĺňaniu kultúrnych, informačných a vzdelávacích potrieb, podporuje celoživotné vzdelávanie a duchovný rozvoj.

Už od svojho vzniku v roku 1900 má nezastupiteľné miesto pri šírení kultúrnych hodnôt a vzdelanosti v bratislavskej pospolitosti. V roku 2008 knižnica poskytovala služby verejnosti na špecializovaných pracoviskách:

- **Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry (ÚKCL), Laurinská 5**

- **Letná čítareň U červeného raka, Michalská 26**

- Úsek odbornej literatúry a oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých (ÚOL a ONS), Klariská 16

- Úsek literatúry pre deti a mládež (ÚLM), Kapucínska 3

- Úsek hudobnej a umenovednej literatúry (ÚHUL), Kapucínska 1

HLAVNÉ UKAZOVATELE ČINNOSTI V ROKU 2008

Ukazovateľ	Plán na rok 2008	Skutočnosť v roku 2008	% plnenia ročného plánu
Čitatelia	9 000	9 349	103,9 %
Výpožičky	355 000	333 974	94,1 %
Počet návštevníkov knižnice	116 000	106 127	91,5 %
Počet návštevníkov podujatí	15 000	17 650	117,7 %
Doplňovanie knižničného fondu kúpou (počet dokumentov)	2 800	3 534	126,2 %

Plnenie plánu

Za čitateľa sa v roku 2008 zaregistrovalo 9 349 občanov, ktorí si vypožičali 333 974 dokumentov a realizovali 123 777 návštev, z toho knižnicu navštívili 106 127-krát a podujatia v nej 17 650-krát.

Knižnica splnila plán počtu čitateľov na 103,9 %. Má stabilnú základňu čitateľov z radov detí, mládeže i dospelých. Mierny pokles v porovnaní s predchádzajúcim rokom vznikol zmenou v Knižničnom a výpožičnom poriadku – knižnica umožnila využívať služby aj „jednoduchým“ používateľom bez potreby zaevidovania za stáleho čitateľa.

Plán výpožičiek bol splnený na 94,4%. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka počet výpožičiek mierne poklesol.

Knižnicu navštívilo spolu **123 777 návštevníkov**, z toho **106 127** navštívilo knižnicu a **17 650** si pozrelo podujatia organizované v knižnici. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka návštevnosť knižnice mierne poklesla, no napriek tomu výrazne vzrástol záujem o internetové služby, ktoré využilo 19 087 návštevníkov – o 4 065 viac ako v roku 2007. Službu WiFi, ktorú knižnica začala poskytovať v priebehu roka, využilo 382 návštevníkov. Plán návštevníkov podujatí knižnica splnila až na 117,7%.

Ročný plán nákupu dokumentov splnila na 126,2%. Knižnica zakúpila 3 534 dokumentov vo finančnej hodnote 858 867,- Sk, z toho 4 446 kníh a 523 špeciálnych dokumentov.

Jeden čitateľ si v priemere vypožičal 36 dokumentov.

Jeden čitateľ navštívil knižnicu priemerne 11-krát.

Obrat knižničného fondu bol 0,9.

Počet dokumentov získaných kúpou pripadajúcich na jedného čitateľa bol 0,4.

Jedno podujatie si pozrelo priemerne 106 návštevníkov.

NÁKLADY NA ZÁKLADNÉ KNIŽNIČNÉ SLUŽBY PODĽA STN ISO 11620

Náklady na čitateľa

Zámerom je zhodnotiť náklady na službu knižnice vo vzťahu k počtu čitateľa.

Náklady na čitateľa sú:

$$\frac{A}{B} = \frac{10\,275\,000}{9\,348}$$

Kde A prevádzkové náklady knižnice počas kalendárneho roka

B počet registrovaných čitateľov

C výsledok **1 099,- Sk**

Ukazovateľ je reálne číslo bez hornej hranice.

Náklady na návštevnosť

Zámerom je zhodnotiť náklady na službu knižnice v pomere k počtu návštev v knižnici.

Náklady na návštevnosť sú:

$$\frac{A}{B} = \frac{10\,275\,000}{123\,777}$$

Kde A prevádzkové náklady knižnice počas jedného kalendárneho roka

B celkový počet návštev v knižnici za rok

C výsledok **83,- Sk**

Ukazovateľ je reálne číslo bez hornej hranice.

Náklady na výpožičku

Zámerom je zhodnotiť náklady na knižničné služby vo vzťahu k počtu výpožičiek.

Náklady na výpožičku sú:

$$\frac{A}{B} = \frac{10\,275\,000}{333\,974}$$

Kde A prevádzkové náklady knižnice počas jedného kalendárneho roka

B celkový počet výpožičiek za rok (absenčné, prezenčné)

C výsledok **30,8 Sk**

Ukazovateľ je reálne číslo bez hornej hranice.

Získané výsledky sú porovnateľné s ostatnými knižnicami v Slovenskej republike. Musíme ale konštatovať, že sú orientačné vzhľadom k tomu, že vyjadrujú náklady len na jednu oblasť práce knižnice.

HLAVNÉ ÚLOHY V ROKU 2008

V sledovanom roku plnila knižnica v zmysle Plánu hlavných úloh Mestskej knižnice v Bratislave na rok 2008, ako aj v zmysle Koncepcie rozvoja Mestskej knižnice v Bratislave na roky 2007 – 2013 **hlavné úlohy** v týchto oblastiach:

1. služby čitateľom, obyvateľom i návštevníkom Bratislavy
2. utváranie knižničného fondu
3. automatizácia a internetizácia knižnice
4. podujatia pre deti, mládež a dospelých
5. metodická činnosť a propagácia knižnice.

1. SLUŽBY ČITATEĽOM, OBYVATEĽOM A NÁVŠTEVNÍKOM BRATISLAVY

Služby čitateľom, obyvateľom a návštevníkom Bratislavy tvoria podstatu existencie knižnice. Zahŕňajú celý komplex činností od poskytovania základných a špeciálnych knižničných služieb cez utváranie knižničného fondu, automatizáciu knižničných činností, internetizáciu až po organizovanie bohatého spektra podujatí pre celú verejnosť.

Mestská knižnica v Bratislave v roku 2008 **vyšla v ústrety čitateľom, obyvateľom i návštevníkom mesta Bratislavy týmito aktivitami:**

- knižnica zabezpečila bezproblémovú dvojomennú prevádzku všetkých svojich pracovísk, rozšíril sa výpožičný čas troch pracovísk: Úseku odbornej literatúry, Úseku literatúry pre deti a mládež a Úseku hudobnej a umenovednej literatúry,
- Úsek literatúry pre deti a mládež a Úsek hudobnej a umenovednej literatúry úspešne prevádzkovali automatizované výpožičné služby a evidenciu čitateľov v systéme Dawinci,
- V Úseku literatúry pre deti a mládež sa s podporou Ministerstva kultúry SR vybudoval internetový kútik s novými počítačmi a nábytkom, čím sa rozšírili tieto služby pre našu najmladšiu generáciu. Začal sa budovať aj Kútik pre mamičky, ktorý im poskytne súkromie pre postaranie sa o bábätko,
- Úsek odbornej literatúry sa pripravoval na spustenie automatizovaných výpožičných služieb, jeho zamestnanci absolvovali školenia na prácu so systémom Dawinci,
- knižnica zabezpečila služby počas Bratislavy pre všetkých v sobotu 26. apríla a v nedeľu 27. apríla 2008, zopakovala minuloročný úspech Bratislavskej burzy kníh a pripravila ďalšie pútavé podujatia pre verejnosť,
- úspešne prevádzkovala letnú čítareň U červeného raka, Michalská 26, sprístupnila ju verejnosti každý deň v týždni od 9:00 do 19:00 hod., všetky jej služby boli bezplatné pre každého návštevníka,

- začala s prestavbou počítačovej siete a skvalitnila i rozšírila internetové služby pre verejnosť vrátane zabezpečenia miesta verejného prístupu k internetu, ktorý je pre všetkých registrovaných čitateľov knižnice bezplatný,
- rozvinula spoluprácu s firmou Ateliér 3 zameranú na spoločné značenie úsekov knižnice a jej vonkajšiu propagáciu smerom k širokej verejnosti,
- pripravila v spolupráci s verejnými knižnicami v Bratislave a Katedrou knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave prieskum čítania na základných a stredných školách v celom Bratislavskom samosprávnom kraji. Cieľom prieskumu je podať obraz čítania dnešnej mládeže, ich vzťahu k moderným informačným technológiám aj ku knižniciam.

Rozširovanie výpožičného času:

V roku 2008 poskytovali špecializované pracoviská služby obyvateľom i návštevníkom mesta v dvojzmennej prevádzke.

Od 1. apríla 2008 sa rozšíril výpožičný čas o 5 hodín týždenne v Úseku literatúry pre deti a mládež (pondelok, utorok, štvrtok, piatok: 9:00 – 19:00, streda 12:00 – 19:00).

Od 8. septembra 2008 sa výpožičný čas v Úseku odbornej literatúry, v Úseku literatúry pre deti a mládež a v Úseku hudobnej a umenovednej literatúry predĺžil a tým priblížil k výpožičnému času Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry:

- Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry poskytoval služby 55 hodín týždenne (pondelok – piatok 8:00 – 19:00).
- Letná čítareň U červeného raka bola otvorená 70 hodín týždenne (pondelok – nedeľa 9:00 – 19:00).
- Úsek odbornej literatúry poskytoval služby 51 hodín týždenne (pondelok, utorok, štvrtok, piatok 8:00 – 19:00, streda 12:00 – 19:00).
- Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých poskytovalo služby 16 hodín týždenne (utorok: 10:00 – 16:00, streda 14:00 – 18:00, štvrtok 12:00 - 18:00).
- Úsek literatúry pre deti a mládež poskytoval služby 51 hodín týždenne (pondelok, utorok, štvrtok, piatok 8:00 – 19:00, streda 12:00 – 19:00).
- Úsek hudobnej a umenovednej literatúry poskytoval služby 51 hodín týždenne (pondelok, utorok, štvrtok, piatok 8:00 – 19:00, streda 12:00 – 19:00).

Hlavné skupiny čitateľov

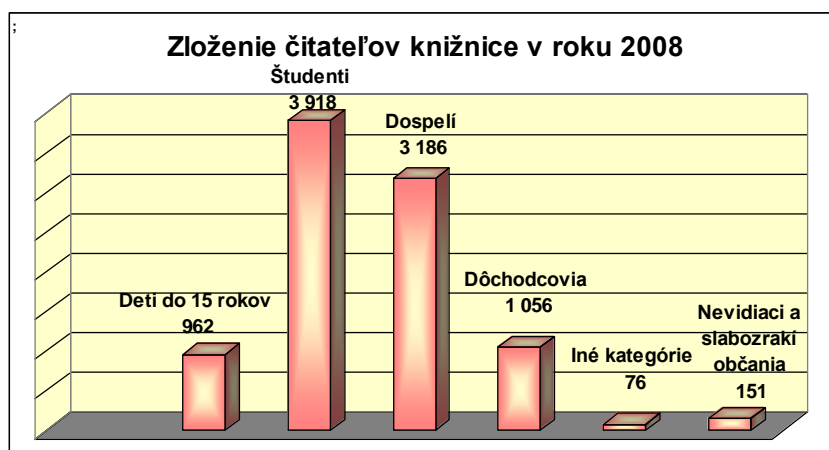
Čitateľom knižnice v zmysle platného Knižničného a výpožičného poriadku mohol byť:

- a) každý občan Slovenskej republiky alebo príslušník iného štátu,
- b) právnická osoba – inštitúcia, firma, podnik atď.

Deťom do 15 rokov, čitateľom Oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých, ťažko zdravotne postihnutým občanom, ako aj občanom v hmotnej núdzi sa v rámci platného Knižničného poriadku umožňovala registrácia za čitateľa bez manipulačného poplatku. Žiaci stredných škôl, študenti vysokých škôl a dôchodcovia mali umožnenú registráciu so zľavneným manipulačným poplatkom.

V roku 2008 sa občania mohli stať čitateľom knižnice s časovým obmedzením na jeden deň. Evidovaným nezamestnaným občanom sa poskytovali služby knižnice s časovým obmedzením na jeden deň bez manipulačného poplatku.

Počet čitateľov knižnica ovplyvňovala propagačnou činnosťou, organizovaním podujatí a informačnou výchovou. Väčšinu čitateľov knižnice tvorili žiaci stredných, študenti vysokých škôl a dospelí - ekonomicky aktívni - čitatelia. Menšiu skupinu čitateľov tvorili deti do 15 rokov, dôchodcovia, tzv. iné kategórie a zrakovo znevýhodnení čitatelia.

Služby čitateľom

Knižnica poskytovala základné i špeciálne knižnično-informačné služby:

Výpožičné služby - dokumenty sa vypožičiavajú niekoľkými spôsobmi, a to absenčne mimo budovu knižnice, prezenčne do študovne a medziknižničnou výpožičnou službou pre čitateľov mimo sídla knižnice. V rámci výpožičných služieb sa poskytovali aj služby rezervovania dokumentov.

Konzultačné služby - priama, adresná pomoc čitateľom prostredníctvom odpovede pracovníka (osobne, telefonicky, faxom, mailom), zhromažďovanie a sprístupňovanie údajov o zdrojoch a službách iných knižnično-informačných inštitúcií, systémov a služieb.

Rešeršné služby a bibliograficko-informačné služby – zostavovanie a spracovávanie výstupov rešeršnej činnosti z interných i externých informačných zdrojov - rešerší (záznamy dokumentov alebo ich častí vybraných podľa vecných alebo formálnych hľadísk zodpovedajúcich rešeršnej požiadavke používateľa), poskytovanie ústnych alebo písomných bibliografických a faktografických informácií.

Elektronické služby – sprístupňovanie webovej stránky knižnice, elektronického katalógu, informačná výchova používateľov o elektronických službách, prístup na internet a služba WiFi. Súčasťou elektronických služieb je sprístupňovanie a využívanie digitálnych dokumentov na počítačoch v Úseku hudobnej a umenovednej literatúry.

Služby pre nevidiacich a slabozrakých – sprístupňovanie čítacej lupy, programu Magic a zvukového programu Jaws v spojení s technickým zariadením Braille, vypožičiavanie zvukových kníh, elektronický katalóg a internet na počítači s hlasovým výstupom a skenerom.

Relaxačné služby - počúvanie zvukových, audiovizuálnych a digitálnych dokumentov.

Kopírovacie služby a doplnkové služby – zhotovovanie kópií dokumentov čitateľom na študijné účely, viazanie diplomových, dizertačných, rigorózných a habilitačných prác.

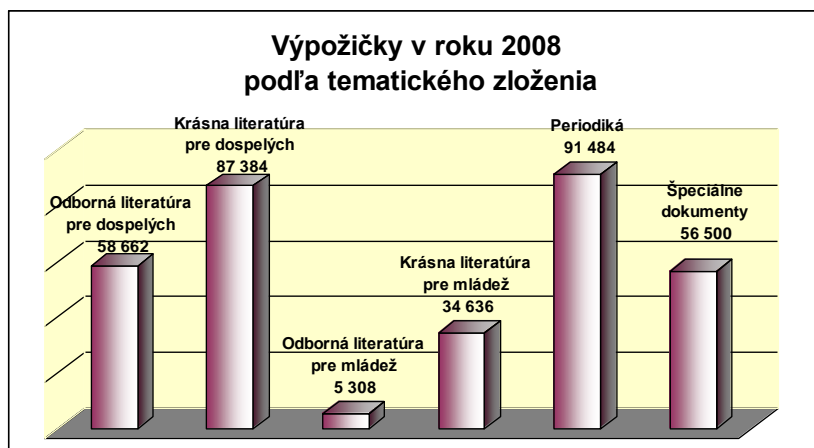
Výpožičné služby

Nosnou časťou knižnično-informačných služieb boli **výpožičné služby**. Poskytovali sa v plnom rozsahu na jednotlivých pracoviskách (úsekoch). Využívanie výpožičných služieb pozitívne ovplyvňuje jeden čitateľský preukaz platný pre všetky úseky.

V roku 2008 knižnica poskytla 333 974 výpožičiek, z toho bolo 252 403 absenčných a 81 571 prezenčných výpožičiek.

Celkový počet výpožičiek tvorilo:

- 58 662 výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých (17,6 %)
- 87 384 výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých (26,2 %)
- 5 308 výpožičiek odbornej literatúry pre deti (1,6 %)
- 34 636 výpožičiek krásnej literatúry pre deti (10,4 %)
- 91 484 výpožičiek periodík (27,4 %)
- 56 500 výpožičiek špeciálnych dokumentov (16,9 %).

Prezenčné výpožičné služby sa poskytovali v študovniach a čítárňach - knižnica má 7 študovní a čítární s 299 študijnými a čitateľskými miestami. V nich sa spolu zrealizovalo 81 571 prezenčných výpožičiek.

Medzi študovňami a čítárňami knižnice má osobitné miesto **Letná čítareň U červeného raka**. Je **bezplatnou oddychovou zónou pre všetkých obyvateľov i návštevníkov Bratislavy** (bez registrovania sa za čitateľa knižnice) určenou nielen na čítanie novín a časopisov, ale aj na voľnočasové a kultúrno – spoločenské aktivity. V letných mesiacoch sa stala dejiskom viacerých podujatí, ktoré sa začlenili do Kultúrneho leta 2008 organizovaného Magistrátom hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (viac v časti Podujatia).

Čítareň poskytovala služby od 12. mája do 19. septembra 2008 celkovo 70 hodín týždenne, bola otvorená denne – od pondelka do nedele od 9:00 do 19:00 hod. Je v nej 60 miest na sedenie. Návštevníci mali k dispozícii okrem slovenských denníkov a časopisov aj vybrané české, ako i cudzojazyčné časopisy, ktoré zabezpečovala spoločnosť Interpress Slovakia. Výber kníh a časopisov tu našli i deti, ktoré si mohli čas vyplniť aj maľovaním omaľovánok alebo kreslením kriedou na chodník. Počas leta ju navštívilo 7 496 návštevníkov, ktorí mali k dispozícii 10 titulov periodík, počet prezenčných výpožičiek bol 22 269. Priestory čítarne sa využívali aj na propagáciu mesta Bratislava (propagačné materiály Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy) a knižnice.

Veľkou nevýhodou je, že čítareň nemá vybudovaný bezbariérový prístup - vstupuje sa do nej z Michalskej ulice č. 26 cez kamenný portál a podbránie po pomerne strmých schodoch vedúcich dole na úroveň bývalej priekopy. Táto skutočnosť bráni jej využívaniu najmä fyzicky znevýhodneným ľuďom a rodičom s detskými kočíkmi.

Výkon jednotlivých pracovísk knižnice v oblasti poskytovania služieb vyjadruje nasledujúca tabuľka:

	ÚKCL	ÚOL	ONS	ÚLM	ÚHUL	Spolu
Počet návštevníkov	47 231	22 930	1 222	21 037	13 707	106 127
Ø počet návštev/čitateľ	13,8	9,8	8,1	8,4	14,9	11,4
Počet čitateľov	3 425	2 333	151	2 517	923	9 349
z toho deti do 15 rokov	-	29	2	929	4	964
študenti (SŠ, VŠ)	1 158	1 170	8	1 052	538	3 926
dôchodcovia	787	110	74	112	47	1 130
dospelí	1 480	983	67	408	315	3 253
iní (ŤZP, sociálne znevýhodnení)	-	41	-	16	19	76
Počet výpožičiek	170 026	38 227	53 977	48 585	23 159	333 974
z toho absenčných	122 501	28 249	53 331	40 543	7 779	252 403
prezenčných	47 525	9 978	646	8 042	15 380	81 571
Ø počet výpožičiek/čitateľ	49,6	16,4	357,5	19,3	25,1	35,7
Bibliografické informácie a faktografické informácie	1545	215	-	315	540	2 615
bibliografie	-	-	-	2	-	2
Internetové služby (+WiFi)	7 956	2 618	64	1 755	6 697	19 087

Bibliograficko-informačná služba

Bibliograficko-informačná služba pre dospelých používateľov sa orientovala predovšetkým na individuálne odborné konzultácie bibliografického charakteru, zhotovovanie rešerší, budovanie bibliografickej kartotéky v Úseku odbornej literatúry.

Deťom a mládeži boli určené aj dve bibliografie:

- Ako sa budia rozprávky – venovaná tvorbe Kristy Bendovej,
- Zlomjazýček – venovaná tvorbe Štefana Moravčíka.

Informačná výchova čitateľov

Informačná výchova bola zameraná na komplexný proces nadobúdania vedomostí, schopností a zručností čitateľov na využívanie služieb knižnice a iných knižníc rôznymi formami od individuálnych konzultácií po organizované exkurzie. S poskytovaním elektronických služieb vzrástol význam realizácie jednotlivých foriem informačnej výchovy so zameraním na elektronické služby knižnice.

Individuálne konzultácie boli zamerané na informácie o knižničnom fonde, orientáciu v knižnici a na využívanie elektronického katalógu.

Exkurzie sa organizovali v spolupráci so základnými a strednými školami s cieľom poskytnúť komplexné informácie o službách knižnice. V Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry sa konalo 9 exkurzií pre 197 účastníkov, v Úseku odbornej literatúry sa zorganizovalo 5 exkurzií pre 85. Úsek literatúry pre mládež navštívilo 312 účastníkov v rámci 17 exkurzií a Úsek hudobnej a umenovednej literatúry 74 účastníkov v rámci 4 exkurzií. S cieľom priblížiť život zrakovo znevýhodnených ľudí pre širokú verejnosť Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých pripravilo cyklus propagačných prednášok a exkurzií „Žijú medzi

nami“. Exkurzie pre študentov organizoval aj útvar koordinácie a metodiky. Knižnica pripravila celkovo 43 exkurzií pre 724 účastníkov.

2. UTVÁRANIE KNIŽNIČNÉHO FONDU

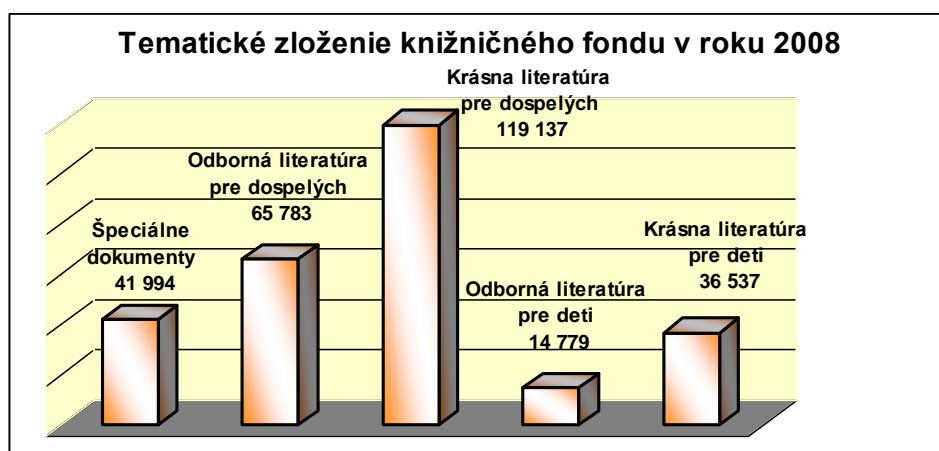
Knižnica utvára a sprístupňuje univerzálny knižničný fond. Tvorí ho predovšetkým beletria (poézia i próza), literatúra faktu, odporúčané čítanie pre deti a mládež, odborná literatúra zo všetkých vedných odborov, hudobniny, audiovizuálne dokumenty, literatúra v cudzích jazykoch, monografie i periodiká a denná tlač. Osobitnú časť tvoria zvukové knihy a periodiká, dokumenty so zväčšeným písmom a v Braillovom písme (beletria i odborná literatúra) pre zrakovo znevýhodnených občanov.

Knižničný fond k 31. 12. 2008 tvorilo **278 230 knižničných jednotiek** (kn.j.) vo finančnej hodnote 18 333 071,-Sk. Fond obsahoval 236 236 kníh (84,9 %) a 41 994 špeciálnych dokumentov (15,1 %).

Univerzálny knižničný fond bol takmer celý voľne prístupný všetkým čitateľom. Vo voľnom výbere sa nachádzalo 259 730 kn.j., čo predstavuje 93,4 % celého fondu.

Knižničný fond podľa tematického členenia pozostával:

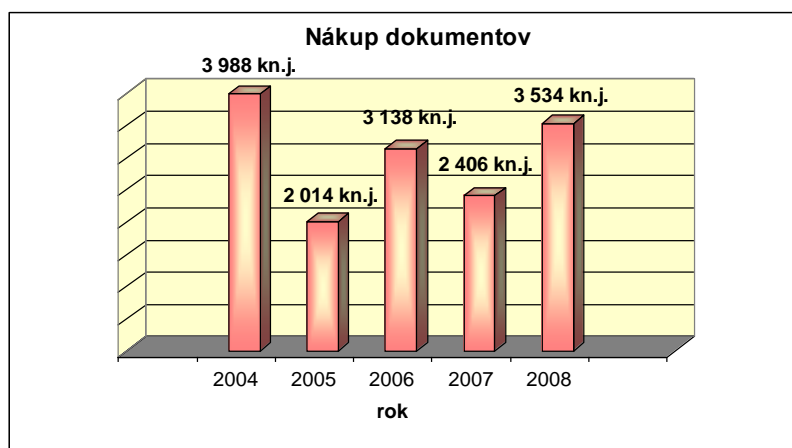
- zo špeciálnych dokumentov v počte 41 994 kn. j. (15,1 %)
- z odbornej literatúry pre dospelých v počte 65 783 kn.j (23,6 %)
- z krásnej literatúry pre dospelých v počte 119 137 kn.j. (42,8 %)
- z odbornej literatúry pre deti v počte 14 779 kn.j. (5,3 %)
- z krásnej literatúry pre deti v počte 36 537 kn.j. (13,1 %).

Doplňovanie knižničného fondu a jeho spracovávanie sa realizovalo v Úseku fondov. Jeho poradným orgánom je akvizičná komisia, ktorej členmi sú vedúci jednotlivých úsekov knižnice a riaditeľ knižnice. Celkový **prírastok knižničného fondu predstavoval 4 969 dokumentov** vo finančnej hodnote 1 072 009,- Sk, z toho bolo 4 446 kníh a 523 špeciálnych dokumentov.

Kúpou knižnica získala **3 534 dokumentov** vo finančnej hodnote 858 867,-Sk, z toho bolo 3 146 kníh a 388 špeciálnych dokumentov. Priemerná cena kúpenej knihy bola 245,-Sk.

Nákup sa realizoval vo vydavateľstvách a kníhkupectvách, ktoré poskytovali výhodné zľavy z maloobchodných cien vo výške 28 až 30%.

Darom získala knižnica **1 435 dokumentov**, z toho 1 300 kníh vo finančnej hodnote 191 030,-Sk a 135 špeciálnych dokumentov vo finančnej hodnote 22 112,-Sk. Medzi významných darcov v roku 2008 patrili organizácie (Veľvyslanectvo USA, Kancelária Národnej rady SR, Kalligram, Slovenský rozhlas, Mestská knižnica Praha) i jednotlivci (Michal Kopčok, Július Lovecký a mnohí ďalší).

Knižnica **odoberala 167 titulov periodík** (v 216 exemplároch) vo finančnej hodnote 243 315,-Sk, z toho 121 slovenských a 46 zahraničných.

Úbytok knižničného fondu z dôvodu zastaranosti a opotrebovanosti predstavoval **12 378 knižničných jednotiek** vo finančnej hodnote 582 964,60 Sk. Pomerne vysoký úbytok súvisel s automatizovaným spracovávaním knižničného fondu a čiastočnou i úplnou revíziou fondu na jednotlivých pracoviskách.

	ÚKCL	ÚOL	ONS	ÚLM	ÚHUL	Príručný fond	Spolu
Stav knižničného fondu v roku 2008	132 754	37 312	10 990	51 393	45 748	33	278 230
Prírastok knižničného fondu v roku 2008	1 857	1 339	309	920	542	2	4 969
z toho kúpou	1 248	858	234	794	399	1	3 534
darom	609	481	75	126	143	1	1 435
Ø počet kúpených dokumentov /čitateľ	0,4	0,4	1,5	0,3	0,2	-	0,4
Úbytok v roku 2008	1 800	4 775	33	3 490	2 280	0	12 378

Automatizované spracovávanie fondu

Počas celého roka prebiehalo automatizované spracovanie knižničného fondu (nové prírastky i retrospektíva) v systéme Dawinci. K 31. 12. 2008 bolo automatizované spracovaných 220 782 knižničných jednotiek, čo je 79,4 % knižničného fondu. Okrem priebežnej automatizovanej katalogizácie nových prírastkov v roku 2008 pokračovala **retrokatalogizácia fondu**. Ukončilo sa automatizované spracovanie knižničného fondu v Úseku odbornej literatúry, v Oddelení pre nevidiacich a slabozrakých, pokračuje retrokatalogizácia fondu Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry.

Revízia knižničného fondu

Revízia knižničného fondu sa konala v Úseku odbornej literatúry a v Oddelení pre nevidiacich a slabozrakých z dôvodu plánovaného spustenia automatizovaných výpožičných služieb na oboch pracoviskách. Revízie na oboch pracoviskách sa stihli fyzicky ukončiť počas letných prázdnin, no spustenie automatizovaných výpožičiek od septembra 2008

prekazilo riešenie skutočností, ktoré z revízie vyplynuli, ako aj neskoršia technická porucha jedného z dvoch zakúpených počítačov, ktoré mali slúžiť na automatizovanú evidenciu výpožičiek. Úloha spustenia automatizovaných výpožičiek sa presunula do roku 2009.

3. AUTOMATIZÁCIA A INTERNETIZÁCIA KNIŽNICE

V oblasti automatizácie a internetizácie plnila knižnica priority tejto oblasti stanovené na rok 2008:

- inštalácia novej siete podľa novej topológie (zo zbernicovej na stromovú),
- použitie technológie IPS (Intrusion Prevention System) na zabezpečenie väčšej bezpečnosti siete,
- nákup a inštalácia nových počítačov, farebnej tlačiarny, skenera, servera,
- implementácia modulu Dawinci Výpožičky v Úseku odbornej literatúry,
- aktualizácia webovej stránky www.mestskakniznica.sk,
- zúčastnenie sa súťaže o najlepšiu webovú stránku TopWebLib 2007,
- budovanie elektronického on-line katalógu.

Inštalácia novej siete podľa novej topológie, IPS technológia

V 1. polroku 2008 sa začala uskutočňovať prestavba siete Mestskej knižnice z dôvodu zabezpečenia väčšej kontroly toku dát, ako aj ochrany pred možnými neznámymi útokmi. Prestavba siete na Klariskej ulici zahŕňala vytvorenie novej topológie. Natiahla sa štruktúrovaná kabeláž (FTP), nainštalovali sa žľaby pre umiestnenie kabeláže, dátové zásuvky, vytvoril sa centrálny uzol (inštalácia rackovej skrine a nastavenie sieťových prvkov). Pôvodne zbernicová topológia siete bola zmenená na stromovú. Tá umožnila rozšíriť počet miest pripojenia na internet zo 46 na 72 a prostredníctvom technológie IPS (Intrusion Prevention System) zabezpečiť väčšiu bezpečnosť siete. Naplánoval sa aj projekt prestavby siete pre budovy na Kapucínskej ulici.

Nákup a inštalácia nových počítačov, farebnej tlačiarny, skenera a servera

Nové počítače sa nakúpili pre Úsek odbornej literatúry, nový server do serverovne na Kapucínskej 3, farebná tlačiareň so skenerom A4 na sekretariát riaditeľa a skener A3 do študovne Úseku hudobnej a umenovednej literatúry.

Implementácia modulu Dawinci Výpožičky

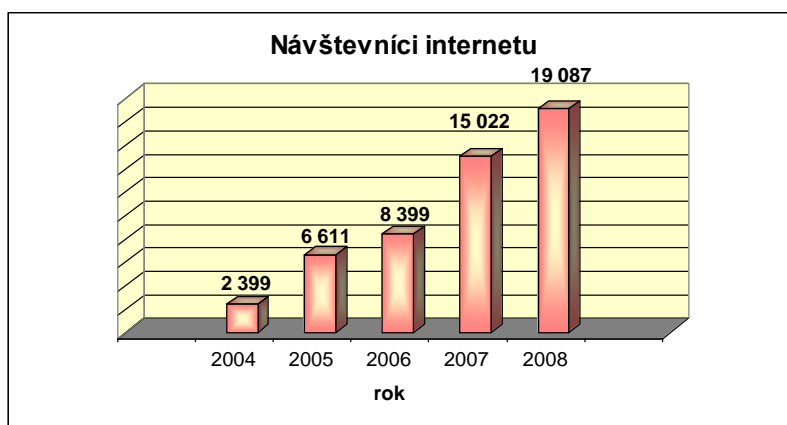
V roku 2008 sa pripravovalo spustenie automatizovaných výpožičiek v Úseku odbornej literatúry. Príprava zahŕňala revíziu knižničného fondu v Úseku odbornej literatúry a v Oddelení pre nevidiacich a slabozrakých, nákup a inštaláciu dvoch nových počítačov a školenia zamestnancov na prácu s Dawincim. Kvôli dlhodobej technickej poruche jedného nového počítača sa spustenie automatizovaných výpožičiek nakoniec oddialilo. Úloha sa presunula na rok 2009.

Internetové služby

Internetové služby boli registrovaným čitateľom poskytované bezplatne. Internet bol čitateľom k dispozícii na všetkých pracoviskách knižnice na 24 počítačoch (v Úseku odbornej literatúry na 2 počítačoch, v Oddelení pre nevidiacich a slabozrakých na 1 počítači s hlasovým výstupom, v Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry na 6 počítačoch, v Úseku literatúry pre deti a mládež na 6 počítačoch a v Úseku hudobnej a umenovednej literatúry na 9 počítačoch). Internet sa stal vyhľadávaným zdrojom informácií a modernej komunikácie, knižnica stále zaznamenáva výrazný dopyt po tejto službe.

V roku 2008 využilo internetové služby 19 087 záujemcov, z toho 18 705 na počítačoch knižnice a 382 na vlastných notebookoch vďaka WiFi zóne v študovniach jednotlivých pracovísk. V porovnaní s rokom 2007 bolo o 4 065 záujemcov o internet viac.

Záujem o tieto služby pretrváva vďaka väčšiemu počtu počítačov určených pre túto službu, ako aj vďaka kvalitnému, vysokorýchlostnému pripojeniu na internet.

Aktualizácia webovej stránky www.mestskakniznica.sk

Priebežnú aktualizáciu webovej stránky Mestskej knižnice v Bratislave zabezpečuje v rámci platenej služby Webdizajn **na základe podkladov z knižnice** spracovateľ stránky - firma SVOP s.r.o. (Softvér Vývoj Obchod Poradenstvo), ktorá okrem toho v knižnici prevádzkuje aj knižnično – informačný systém Dawinci. Na webovej stránke sa pravidelne aktualizovali oznamy, organizované podujatia v knižnici, informácie o spoločných aktivitách verejných knižníc v Bratislave, upravoval sa výpožičný čas pracovísk knižnice, aktualizovali sa interné správy knižnice a štatistiky o knižničnej činnosti, počas sezóny sa prezentovala činnosť letnej čítárne U červeného raka v snahe čo najviac priblížiť jej letné služby obyvateľom hlavného mesta. Spracovali sa nové texty do sekcií Spolupráca knižnice, Pracoviská knižnice a Kontakty. Na stránku sa doplnili nové, aktuálne fotografie.

V roku 2008 sa prostredníctvom www.naj.sk – monitoring návštevnosti sledovala **návštevnosť** webovej stránky knižnice. Bolo zaznamenaných **58 052 návštev** (o 16 492 viac ako v roku 2007).

TOP WebLib 2007

Mestská knižnica v Bratislave aj v roku 2008 prihlásila svoju stránku do súťaže TOP WebLib 2007, ktorú priebežne každý rok organizuje Spolok slovenských knihovníkov v spolupráci s Odborom pre knižničný systém SR Slovenskej národnej knižnice. Cieľom súťaže je skvalitnenie a rozvoj webových sídiel slovenských knižníc a ocenenie výnimočných projektov. V kategórii verejné knižnice získala stránka Mestskej knižnice v hodnotení odbornej poroty 91 bodov, čo jej zabezpečilo umiestnenie na prvom mieste. Podľa pravidiel súťaže, ktoré nedovoľujú viacnásobné ocenenie tej istej stránky, bolo toto prvé miesto nahradené **Čestným uznaním za trvale kvalitné webové sídlo**. Toto ocenenie získala aj vďaka dodržiavaniu Výnosu Ministerstva financií Slovenskej republiky z 8. septembra 2008 č. MF/013261/2008-132 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy. Vzhľadom na pravidlá súťaže, ktoré nedovoľujú viacnásobné oceňovanie webových stránok, sa knižnica po dohode so spracovateľom stránky SVOP s.r.o. rozhodla neprihlásiť sa v budúcom roku do ďalšieho ročníka súťaže.

Budovanie elektronického katalógu

Elektronický katalóg knižnice je živým organizmom úzko spätým s knižničným fondom knižnice, reaguje na jeho dopĺňovanie aj vyradovanie. V priebehu roka sa menil nielen obsah katalógu, ale aktualizovali sa aj holdingové informácie, najmä lokácia dokumentov zahŕňajúca výpožičný čas jednotlivých pracovísk knižnice a mená zodpovedných pracovníkov.

Rutinná prevádzka systému Dawinci

V sledovanom období sa v oblasti automatizácie knižnica zamerala aj na rutinnú prevádzku systému Dawinci v Úseku literatúry pre deti a mládež a v Úseku hudobnej a umenovednej literatúry, kde sa zápis čitateľov a poskytovanie výpožičných služieb **od 2. januára 2008 vykonáva výhradne elektronickou formou**. V systéme sa nastavovali a testovali štatistické ukazovatele počtu čitateľov a výpožičiek, robili sa prípravy na zavedenie eura a vykazovanie duálnych cien. Realizovali sa školenia nových zamestnancov na prácu so systémom Dawinci.

4. PODUJATIA PRE DETI, MLÁDEŽ A DOSPELÝCH

Koncepcia tvorby podujatí kládla dôraz na vzdelávacie, kultúrne a voľnočasové aktivity obyvateľstva. V roku 2008 sa v knižnici uskutočnilo **167 bezplatných podujatí**, ktoré navštívilo **17 650 návštevníkov**. Návštevnosť je výsledkom zaujímavých podujatí zameraných na prácu so všetkými kategóriami používateľov.

V realizovaných podujatiach prevládali literárno – vzdelávacie podujatia, koncerty, prezentácie nových kníh, čítania pre najmenšie deti, výstavy.

Na pracoviskách knižnice sa v priebehu roka inštalovalo aj 27 menších výstaviiek kníh z knižničného fondu, niektoré z nich dopĺňali konané podujatia.

Podujatia sú zverejnené na www.mestskakniznica.sk.

Najvýznamnejšie podujatia:

Týždeň slovenských knižníc (TSK) 10. 3. – 16. 3. 2008

Začiatkom roka sa knižnica zapojila do celoslovenského podujatia slovenských knižníc s mottom „**Knižnice pre všetkých**“. Prostredníctvom viacerých aktivít a podujatí sa knižnica snažila o pozitívne zviditeľnenie v podobe kultúrnej a vzdelávacej inštitúcie najmä pre deti a mládež Bratislavy. TSK sa niesol v znamení 2. ročníka **Jarného maratónu s knihami**, pre deti bratislavských základných škôl ho pripravili bratislavské verejné knižnice – Mestská knižnica v Bratislave, Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava Nové Mesto a Miestna knižnica Petržalka v rámci projektu Slovensko Dobšinskému – čítanie rozprávok Pavla Dobšinského. Maratón dopĺňali ďalšie podujatia:

- Pipi Dlhá Pančucha a kamaráti – interaktívne čítanie pre deti,
- Komorný koncert študentov Štátneho konzervatória v Bratislave.

Bratislava pre všetkých 26. – 27. apríl 2008

Medzi najvýznamnejšie podujatia patril začiatkom roka 5. ročník projektu Bratislava pre všetkých – deň otvorených dverí samosprávy hlavného mesta. Bezplatný víkend v mestských organizáciách sa odrazil v jeho úspešnosti. Knižnica sa zúčastnila na projekte organizovaním viacerých podujatí, ktoré spolu navštívilo 8 833 obyvateľov Bratislavy, z toho

1 593 navštívilo knižnicu, 6 000 Bratislavskú burzu kníh a 1 240 popoludňajšie a večerné kultúrne programy.

Deň otvorených dverí

Knižnica poskytovala služby 26. apríla na všetkých pracoviskách od 10:00 do 20:00 hod., 27. apríla v Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry a v Úseku odbornej literatúry od 10:00 do 18:00 hod. Počas dní sa za čitateľov bezplatne zaregistrovalo 836 záujemcov, poskytovali sa knižnično-informačné služby (vypožičalo sa 766 dokumentov) a internetové služby (53 používateľov).

Bratislavská burza kníh

Na nádvorí knižnice na Klariskej ulici č. 16 sa konal prvý ročník Bratislavskej burzy kníh. Počas víkendu a následne celý pracovný týždeň ju navštívilo 6 000 návštevníkov. Knižnica ju pripravila v spolupráci so Staromestskou knižnicou, Knižnicou Ružinov, Knižnicou Bratislava - Nové Mesto a Miestnou knižnicou Petržalka. Na burzu prispela dodaním kníh aj Ústredná knižnica Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Predalo sa 5 700 kníh vyradených z knižničných fondov zúčastnených knižníc. Získané finančné prostriedky sa použili na nákup zvukových kníh pre Oddelenie pre slabozrakých a nevidiacich.

Z ďalších podujatí:

Nádvorie knižnice na Klariskej ulici č. 16:

- Tabulatúra, koncert renesančnej hudby.

Letná čítareň U Červeného raka:

- Ukážka výcviku vodiacich psov,
- výstava fotografií Cesta svetla, ako aj výstavka z činnosti Oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých,
- divadelné predstavenie pre deti Elá Hop (divadlo PIKI),
- koncert folklórnej skupiny Sniečko.

Galéria Artotéka:

- Derniera – vernisáž výstavy Martina Denera,
- Knihy v jednotnom čísle – výstava unikátnych autorských kníh Daniela Heviera,
- Prekliata Trnavská skupina - prezentácia knihy Ľ. Feldeka.

Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry:

- výstava fotografií z Bratislavského fotomaratónu.

Kultúrne leto 2008

33. ročník populárnej aktivity sa konal od 17. júna do 20. septembra. Knižnica sa do neho zapojila prostredníctvom 22 letných podujatí, ktoré sa konali v **Letnej čítárni U červeného raka**. Pestrý koktail letných podujatí zaujal množstvo návštevníkov, ktorí si obľúbili pravidelné koncerty počas Bluesových pondelkov, literárne stretnutia počas Literárnych utorkov, aj koncerty v rámci Folkových štvrtkov. Pekné zrekonštruované priestory čítarne pod holým nebom prilákali 3 197 návštevníkov.

Podujatia boli zamerané na:

- **literárne stretnutia** – Košice v Bratislave (Kaviareň PEN), diskusné fórum a vzájomné čítanie,
- **prezentácie a krsty kníh, literárne pásma** - prezentácia básnického cyklu Erika Ondrejčku Oči a rýmy, autorský večer spisovateľa Pála Závadu pod názvom Literatúra, víno a paprikáš, Pamodaj šťastia rozprávka o životopisnej knihe Pavla Dobšinského, Štefan Markuš a jeho nová kniha Otvorené listy, Sv. Augustín v novej publikácii Samovravy o nesmrteľnosti duše, Stanice Tajga – autorské čítanie českej

prozaičky Petry Hůlovej, Kupola – tajomstvá dokorán – literárny večer Dany Podrackej a Milana Richtera, Hriešna Vydrica – prezentácia knihy Antona Baláža, Púšte a oázy – krst básnickej zbierky Márie Bátorovej, večierok poézie Gabriela A. Levického, prezentácia knihy Vladimíra Tomčíka Rozkoš, nevera a predajná láska, Poézia je odtlačkom ruky – Mila Haugová číta z tvorby Paula Celana,

- **spomienkové podujatia** - večer poézie Maše Haľamovej pri príležitosti 100. výročia jej narodenia, literárne pásmo *Niešť bremeno a spievať* pri príležitosti 80. narodenín Milana Rúfusa, *Schöne Náci opäť s nami* – tanečno-hudobný program spojený s odovzdávaním ceny „Slušný Bratislavčan“,
- **koncerty**
 - o folkovej hudby - folková skupina Slniečko, Marián a Martin Geišbergovci, Peter Jankú a sklo, Jednofázové kvasenie, Edo Klena, Soňa Horňáková, Zuzana Homolová&Samo Smetana, Jan Matěj Rak a František Vlček „Písne pro poslední hosty“, Jakub Noha Band, Martina Trchová & Trijo,
 - o koncerty žiakov - ZUŠ J. Kresánka, ZUŠ na Exnárovej ulici, ZUŠ Miloša Rupeldta,
 - o džez - Bookshop Serenaders,
 - o blues - Strempek Bluesband Peter Bonzo Radványi + hostia, Ján Litecký-Šveda + hostia, D blues band, Grapefruit Dead, Juraj Turtev a Miloš Železnák hrajú Šamorínske verše Judity Kaššovičovej, Boky Citom, Žalman Brothers Band, Veteráni zo Salon Doré Alec Carter a hostia,
 - o iné - Terne Čhave – More, Love! rómsky rock´n roll, S.R.O. Thierryho bubnovačka – africká bubnovačka,
- **premietanie filmov** - Jadvigin vankúšik, Fest Anča Fičí – premietanie animovaných filmov z festivalu Fest Anča Fičí v spolupráci s občianskym združením Anča,
- **výstavy** - Odrazy/Reflections americkej učiteľky Jessicy Pery so Školou úžitkového výtvarníctva J. Vydru. *Život na východe* - prezentácia tvorby fotografky Martiny Kováčovej, *Hovorí očami* v spolupráci so Stredoeurópskym domom fotografie a *Slobodou zvierat, Zďaleka domov* – putovná výstava fotografií Eriky Fajnorovej z Dolnej zeme v spolupráci s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí a Spolkom Slovákov z Juhoslávie.

Druhú sezónu podujatí kultúrneho leta konaných v letnej čítárni ukončil koncert Mojo&Blues Banda.

Úspešné projekty podporené grantom Ministerstva kultúry SR

Čítajme spolu 2008 - projekt Úseku odbornej literatúry a Oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých sa zameral na integrovanie zrakovo znevýhodnených detí medzi zdravé deti formou podujatí zameraných na podporu záujmu o čítanie, vedomostné obohatenie detí a mládeže v literárnej a umeleckej oblasti, ako aj na podporu poznávania regiónu. Uskutočnili sa štyri podujatia tohto programu – Pipi Dlhá Pančucha a jej kamaráti (interaktívne integrované čítanie), *My vám, vy nám* (prehliadka umeleckej tvorby), *Zvuky cez ruky* (integrované literárno-hudobné podujatie), *Čary starej Bratislavy* (beseda o histórii Bratislavy). Zúčastnili sa ich žiaci Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Bratislave.

Čítanie pre najmenších 2008 - hlavným cieľom projektu bolo oslovenie najmladšej generácie detských čitateľov, budovanie vzťahu detí ku knihe a čítaniu formou interaktívneho a dramatizovaného čítania a ku knižnici účasťou na jej podujatí. Realizácia prebiehala v spolupráci s Úsekom literatúry pre deti a mládež. Uskutočnilo sa 22 čítaní, na ktorých bratislavskí herci a študenti herectva čítali nahlas. Podujatí sa zúčastnilo spolu 677 detí prevažne predškolského veku, na jednom podujatí sa priemerne zúčastnilo 31 detí. Na každom čítaní sa použila iná kniha, napríklad Macko Timko, K. Bendová: *O prváckom mačiatku*, J. Blažková: *Ohňostroj pre deduška*, J. Sekora: *Ferdo Mravec*, W. Bonsels: *Včielka Maja*, Alibaba, J. Thomas - Bilstein: *Modrý zajačik*, R. Moric: *Rozprávky z lesa*, I. Csukás: *Pompomove rozprávky*, E. Janikovszka: *Keby som bol dospelý*, *Zlatá brána*, Guľko Bombuľko, M. Grznárová: *Dvaja na Ceste*, O. Hofman: *Lucia a zázraky*, D. Taragel:

Rozprávky pre neposlušné deti, M. Macourek: Mach a Šebestová, J. Quiz: Janko Polienko, A. A. Milne: Macko Puf, O Vinckovi, čo rozumel ľudskej reči, O guľatom pampúšikovi, O perníkovej chalúpkke, K. Bendová: Osmijankove rozprávky, N. Tánska: S dievčiskom sa nehráme, L. Feldek: Čo rozprávala lopta, O Vasilise premúdrej – Z rozprávky do rozprávky, M. Ďuričková: Danko a Janka, T. Janovic: Drevený tato, M. Ráfus: Rozprávky, Z rozprávky do rozprávky, V. G. Sutejev: Rozprávky a obrázky.

Výber literatúry a forma interaktivity boli prispôsobené veku účastníkov. Interaktivizáciou a dramatizáciou sa zatriktívnilo a uľahčilo vnímanie obsahu čítaného textu. Pri organizácii podujatí knižnica spolupracovala s blízkymi materskými a základnými školami a propagovala ich aj v materských centrách. Úspešnosťou podujatí sa vytvorili predpoklady pre dlhodobjšiu spoluprácu s nimi aj pri iných aktivitách knižnice.

Multifunkčné centrum - zo získaných finančných prostriedkov a z vlastného príspevku sa vytvorili predovšetkým technické podmienky na jeho činnosť. Pre Úsek literatúry pre deti a mládež sa zakúpili 4 počítače, ktoré sú pripojené na internet a svojím vybavením umožňujú prístup k elektronickým informačným zdrojom (DVD, CD, internet) pričom slúchadlá zabezpečujú tiché prostredie študovne. Knižnica z vlastných zdrojov zakúpila pre potreby centra (vzdelávacie činnosti, prezentácie) prenosné projekčné plátno a nevyhnutný nábytok – stolíky pod počítače a stoličky. V študovni sa vytvoril internetový kútik, ktorý umožnil realizovanie funkcie miesta verejného prístupu k internetu a k elektronickým informačným zdrojom. Zakúpené počítače boli označené textom Zakúpené s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Wifi zóna v týchto priestoroch rozšírila funkcie internetového kútika aj pre používateľov notebookov.

Umiestnenie v študovni, kde je rozsiahly príručný fond tlačených dokumentov umožnil čitateľmi veľmi vítaný viaczdrojový prístup k informáciám. Internetový kútik multifunkčného centra je prístupný širokej verejnosti – deťom a mládeži, dospelým, občanom Bratislavy i turistom. Umiestnením výpočtovej techniky, úpravou knižničného poriadku pre uľahčenie prístupu k výpočtovej technike a rozšírením výpožičných služieb sa dosiahol zámer sprístupniť elektronické služby knižnice nielen jej čitateľom, ale aj všetkým záujemcom. Dosiahol sa aj osobitný zámer - sprístupniť tieto služby sociálne znevýhodneným občanom (dôchodcom, nezamestnaným a podobne).

Podujatia organizované mimo hlavných projektov

Prezentácie nových kníh slovenských autorov, besedy, čítania, literárno – hudobné podujatia, prednášky

Prednáškou Svet antických knižníc si knižnica pripomenula 108. výročie svojho otvorenia. Podujatie bolo organizované v spolupráci so Slovenskou jednotou klasických filológov pri Slovenskej akadémii vied.

Uskutočnili sa aj autorské čítania: Viery Švenkovej k jej životnému jubileu, Ľuba Dobrovodu z jeho diel pod názvom Ja, malkáč, Ja, veľkáč – Ja Ľ. Dobrovoda.

V rámci cyklu „Kaviareň PEN“ sa uskutočnilo stretnutie s Máriou Kráľovičovou, Tiborom Bártfayom, Arpádcom Hečkom a autormi ich životopisných kníh Milanom Polákom a Jánom Čomajom.

V Úseku literatúry pre deti a mládež sa konali besedy so známymi slovenskými spisovateľmi (Gabriela Futová o svojej novej knihe Dokonalá Klára, Roman Brat). V spolupráci s Feminou – klubom slovenských prozaičiek sa pripravilo predvianočné posedenie s autorkami detskej poézie a prózy – Paulou Sabolovou, Janou Šimulčíkovou, Anitou Tešovičovou, Dagmar Wagnerovou.

Maratón autorského čítania

Pri príležitosti Svetového dňa poviedky 12. februára sa konal **Maratón autorského čítania**, počas ktorého čítali zo svojej tvorby slovenskí spisovatelia. Zúčastnili sa ho: Oľga Feldeková, Ján Cíger, Ľuboš Dojčan, Igor Hochel, Viliam Klimáček, Peter Krištúfek, Marek Kupčo, Andy Turan, Pavol Weiss. Podujatie moderoval Dado Nagy.

Konečne doma

Cyklus podujatí Konečne doma pokračoval v spolupráci so Združením spolkov dolnozemskej Slovákov na Slovensku prednáškou spojenou s besedou na tému Príchod Slovákov z Juhoslávie. Hlavný referát predniesol Samuel Jovankovič, diskusiu viedol Doc. PhDr. Štefan Zelenák, CSc., v spolupráci s Demokratickým zväzom Slovákov a Čechov v Rumunsku a Kultúrnou a vedeckou spoločnosťou Ivana Krasku (Nadlak) spomienkovým večerom na významného dolnozemskeho básnika Ondreja Štefanka Odtlačky zaštepene do slov, cyklom prednášok k dejinám Slovákov v zahraničí (Slovenské školstvo v európskom zahraničí v 20. storočí, Národne uvedomelá slovenská inteligencia na Dolnej zemi, Cirkev v živote Slovákov na Dolnej zemi, Vznik ČSR a Martinská deklarácia 1918, Menšinová politika ČSR 1918 – 1938, ČSR a pomoc zahraničným Slovákom, 2. svetová vojna a postavenie Slovákov v zahraničí a na okupovanom slovenskom území).

Výstavy

V galérii Artotéka sa pripravili výstavy: unikátne autorské knihy Daniela Heviera „Knihy v jednotnom čísle“, v spolupráci s občianskym združením Adornamen Február 1948 a Slovensko, Putovanie časopriestorom – výstava Gézu Németha, Hudba vo fotografii – výstava fotografií študentky Leny Kušnierikovej, výstava víťazky Prehliadky portfólií, Mesiac fotografie Bratislava 2007 Sylvie Francovej.

V spolupráci s Nadáciou Milana Šimečku a Gymnáziom L. Novomeského knižnica pripravila úspešnú výstavu Anna Franková – odkaz dejín dnešku. Bola umiestnená v Oddelení literatúry pre deti a mládež.

Okrem nich Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry pripravil výstavky kníh na témy Bratislavy pre všetkých, Týždeň slovenských knižníc. V úseku sa konala aj výstava Vianočné čaro paličiek pripravená v spolupráci s členkami Klubu paličkovanej čipky Rača, ktoré denne názorne predvádzali tvorbu paličkovanej čipky.

Úsek odbornej literatúry - Oddelenie pre nevidiacich a slabozrakých pripravili výstavu fotografií v spolupráci s Úniou slabozrakých a nevidiacich Cesta svetla 2008, fotoreportáž zo života vodiaceho psa a jeho nevidiaceho pána Tisíc očí, Fotomaratón pre zrakovo postihnuté deti, Svet našimi očami – výtvarné práce nevidiacich a slabozrakých detí, v spolupráci so Školou úžitkového výtvarníctva výstavu predmetov z dreva Hmatky pre zrakovo a telesne postihnuté deti, výstavky fotografií z otvorenia a činnosti oddelenia a z ručných prác a výtvarnej činnosti zrakovo znevýhodnených občanov.

V spolupráci so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich a slabozrakých Mateja Hrebandu v Levoči oddelenie vyhodnotilo 4. ročník a otvorilo aj 5. ročník čitateľskej súťaže pre žiakov ZŠI pre nevidiacich a slabozrakých Sovička.

Bratislavský fotomaratón 2008

V novembri 2008 sa konal druhý ročník súťaže určenej pre priaznivcov fotografie Bratislavský fotomaratón 2008. Výstava najkrajších fotografií bola umiestnená v Úseku krásnej a cudzojazyčnej literatúry na Laurinskej 5, kontinuálne prešla do roku 2009.

Koncerty

Úsek hudobnej a umenovednej literatúry pripravil v sledovanom období sedem študentských i absolventských, komorných i diplomových koncertov vážnej hudby, ktoré navštívilo 151

návštevníkov. Koncerty sa realizovali na základe dobrej spolupráce s hudobnými školami v Bratislave (Katedra hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského, Konzervatórium v Bratislave, Cirkevné konzervatórium v Bratislave, ZUŠ Exnárova ulica a pod.).

Podujatia pre deti a mládež

V priebehu roka sa uskutočnilo 31 podujatí pre deti predškolského a školského veku. Zúčastnilo sa ich 824 návštevníkov. Väčšina z nich (22) sa realizovala v rámci projektu Čítanie pre najmenších. Z ďalších aktivít je to:

Detská kniha roka 2008

Knižnica sa zapojila do celoštátnej ankety Detská kniha roka 2008 a Detský spisovateľ roka 2008, ktorú pripravila Pracovná skupina pre prácu s deťmi a mládežou pri Odbore pre knižničný systém Slovenskej národnej knižnice v Martine. Prvé miesto v knižnici v oboch anketách získal Pavol Dobšinský a jeho Slovenské rozprávky.

Čítame s Osmijankom

Oddelenie pre deti a mládež sa v spolupráci s dvoma kolektívami zo Základnej školy na Karloveskej č. 61 a Evanjelického lýcea, Palisády, Bratislava zapojilo do čitateľskej súťaže určenej deťom od 8 – 12 rokov s názvom Čítame s Osmijankom. Súťaž organizuje nezisková organizácia Osmijanko v školskom roku 2008 – 2009 s cieľom motivovať a učiť deti láske ku knihám a k čítaniu.

Kocúrkovo

Pripravila sa klasická rozprávka v podaní českých bábkohercov organizované v spolupráci s Českým centrom Bratislava.

Vianočné prskavky s Feminou

V spolupráci s Klubom slovenských prozaičiek sa v predsviatočnej atmosfére prezentovala nová tvorba pre deti – knihy Anity Tešovičovej, Jany Šimulčíkovej, Pavlíny Sabolovej, Dagmar Wagnerovej.

5. METODICKÁ ČINNOSŤ

Výkonom **metodickej činnosti pre verejné knižnice v Bratislave** je v zmysle svojej zriaďovacej listiny poverená Mestská knižnica v Bratislave. Realizuje ju prostredníctvom Útvary metodiky a koordinácie (ďalej len „útvár“). V jednotlivých mestských častiach Bratislavy pôsobí spolu 17 verejných knižníc (Staromestská knižnica, Knižnica Ružinov, Knižnica Bratislava - Nové Mesto, Miestna knižnica Dúbravka, Miestna knižnica Petržalka, Miestna knižnica Vrakuňa, Miestna knižnica Podunajské Biskupice, Miestna knižnica Rača, Miestna knižnica Vajnory, Miestna knižnica Karlova Ves, Miestna knižnica Lamač, Miestna knižnica Devínska Nová Ves, Miestna knižnica Devín, Miestna knižnica Záhorská Bystrica, Miestna knižnica Jarovce, Miestna knižnica Rusovce, Miestna knižnica Čunovo). z toho až 5 neprofesionalizovaných (Miestna knižnica Devín, Miestna knižnica Záhorská Bystrica, Miestna knižnica Jarovce, Miestna knižnica Rusovce, Miestna knižnica Čunovo).

Metodická činnosť a koordinácia činnosti bratislavských verejných knižníc sa zameriavala na vypracovávanie iniciatívnych návrhov a odporúčaní týkajúcich sa priorit knižníc pôsobiacich v Bratislave, spracovávanie štatistických údajov a ich analýzu, organizáciu odborných podujatí vzdelávacieho charakteru, tvorbu metodických materiálov a poskytovanie odborného poradenstva. Knižnica v tejto oblasti spolupracovala s pracovníkmi Slovenskej národnej knižnice v Martine poverenými knižničnou problematikou s cieľom zabezpečenia rozvoja knižnično-informačného systému mesta Bratislavy a jeho integrácie do knižničného systému Slovenskej republiky.

Útvár aj v sledovanom roku koordinoval a vyhodnocoval bibliografickú činnosť bratislavských verejných knižníc, ktorá sa realizovala najmä nasledujúcimi formami:

- tvorba a tlač bibliografických letákov,

- budovanie regionálnych bibliografií,
- sledovanie aktivít v dennej tlači a regionálnych periodikách,
- budovanie fondu regionálnych tlačí a periodík,
- priebežné doplňovanie regionálnych a iných bibliografických kartoték,
- zostavovanie rešerší,
- poskytovanie bibliograficko-informačných služieb, bibliografických a faktografických informácií podľa požiadaviek jednotlivých používateľov.

Sprostredkovanie najnovších poznatkov a ich implementácia v knižnično - informačnej praxi je hlavná úloha verejných knižníc poverených metodickou pôsobnosťou. Stav technickej vybavenosti knižnice umožňuje realizovať ju predovšetkým tradičnými formami – odbornými seminármi, pracovnými poradami a individuálnymi metodickými inštruktážami a poradenskými službami.

V roku 2008 sa uskutočnili tieto spoločné aktivity:

- Metodický seminár pre zamestnancov bratislavských verejných knižníc k vypĺňaniu štatistických výkazov o knižnici KULT (MK SR) 10-01 za rok 2007
- Na základe vyplnených ročných výkazov knižníc knižnica spracovala štatistické údaje za všetky verejné knižnice v Bratislave a poskytla ich v tlačenej i elektronickej forme Malokarpatskej knižnici v Pezinku, Slovenskej národnej knižnici v Martine a Krajskej správe Štatistického úradu SR v Bratislave.
- Pre potreby verejných knižníc v Bratislave knižnica spracovala a vydala štatistickú ročenku Prehľad činnosti bratislavských verejných knižníc za rok 2007, ktorú distribuovala do všetkých knižníc.
- Knižnica aktualizovala a vydala Adresár verejných knižníc v Bratislave 2008, ktorý obsahoval podrobné informácie o knižniciach v jednotlivých mestských častiach, ich službách, výpožičných časoch, ako aj o výške zápisných poplatkov za čitateľa. Adresár bol doplnený aj o kontaktné údaje (adresa, telefón, mail, webstránka) iných typov bratislavských knižníc (vedeckých, akademických), ktoré uľahčili konzultačnú prácu knihovníkom verejných knižníc. Adresár bol vystavený na webstránke knižnice.
- Pre potreby verejných knižníc v Bratislave knižnica spracovala a vydala Pokyny k problematike zavedenia EURA.
- Pripravila pracovný seminár „Rešeršovanie v OPAC SNK“, máj 2008.
- Realizovala seminár „Tvorba webových stránok“ v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou a Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov, november 2008.

Útvar sa aktívne zapojil do spoločných projektov bratislavských verejných knižníc:

- **Prieskum čítania 2008** - projekt realizovali knižnice (spoločná pracovná skupina) v spolupráci s Univerzitou Komenského, Filozofickou fakultou, Katedrou knižničnej a informačnej vedy. Zameral sa na čítanie žiakov základných a stredných škôl v Bratislavskom samosprávnom kraji. Jeho cieľom je zistiť, prečo žiaci vo veku 13 – 17 rokov nečítajú, čo si myslia o knižniciach a ich službách, čo od knižníc očakávajú. Výsledky prieskumu knižniciam umožnia realizovať činnosti, ktoré kladne ovplyvnia počet používateľov a návštevníkov tejto vekovej kategórie.
- **Elektronické informačné zdroje pre deti a mládež** – projekt realizuje spoločná pracovná skupina v spolupráci s firmou Albertina Icome Bratislava. Cieľom činnosti je vypracovať spoločný projekt s uvedeným zameraním, ktorý by bol využiteľný pri získavaní grantových finančných zdrojov. V rozšírení ponuky elektronických informačných služieb vidia knižnice cestu k zvýšeniu počtu používateľov – žiakov základných a stredných škôl.

Vo **vnútroknižničnej metodickej činnosti** sa útvar zameral na vnútornú legislatívu, vyhodnotenie činnosti knižnice za rok 2007 a správy o činnosti knižnice v priebehu roka 2008, spracovávanie odborných knižničných a propagačných materiálov, propagáciu knižnice, jej služieb a aktivít v médiách, vedenie archívu, prípravu a vyhodnotenie grantov,

vzdelávanie zamestnancov knižnice, spoluprácu s neprofesionálnymi organizáciami a inštitúciami, venoval sa webovej stránke, poskytoval elektronické informácie, pripravoval cenníky v súvislosti s prechodom na euromenu.

Kultúrne poukazy Ministerstva kultúry SR

Knižnica sa prostredníctvom svojho zriaďovateľa aj v roku 2008 zapojila do programu Ministerstva kultúry SR Kultúrne poukazy 2008. Vlastníci kultúrnych poukazov ich mohli v našej knižnici využiť na zaplatenie manipulačného poplatku pri registrácii za čitateľa knižnice. Do 16. novembra 2008 knižnica vyzbierala 66 ks kultúrnych poukazov v celkovej finančnej hodnote 1650,-Sk.

Spolupráca s odbornými knihovníckymi školami

Knižnica sa aktívne zapája do odbornej prípravy žiakov a študentov škôl knihovníckych a informačných štúdií. V máji, júni a decembri 2008 knižnica zabezpečila mesačnú prax pre študentov Školy knihovníckych a informačných štúdií, Katedry knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a pre jednu študentku Pedagogickej a sociálnej akadémie z Bratislavy.

Spolupráca s inými inštitúciami a organizáciami

Spolupráca sa uskutočňovala s viacerými inštitúciami – školami, združeniami, spolkami, mimovládnyimi organizáciami, vydavateľstvami zo Slovenskej republiky i zahraničia. Zameriavala sa na výmenu odborných skúseností, organizáciu výchovno-vzdelávacích a kultúrnych podujatí. Príkladom úspešnej spolupráce boli aktivity Oddelenia pre slabozrakých a nevidiacich s Úniou pre nevidiacich a slabozrakých Slovenska a Základnou školou internátnou pre slabozrakých a nevidiacich na Svrčej ul. v Bratislave.

Nadalej sa rozvíjala spolupráca s Mestskou knižnicou v Prahe. V rámci výmenného študijného pobytu dve zamestnankyne v dňoch 23. 9. - 28. 9. 2008 navštívili Mestskú knižnicu v Prahe. Pobyt bol zameraný na prácu Mestskej knižnice v Prahe – kultúrno-výchovné a vzdelávacie podujatia, prácu detského oddelenia, metodiku automatizovaných knižníc a informačné technológie. Navštívili Knihovnu a tiskárnu pro nevidomé K. E. Macana a prezreli si aj bibliobus, prostredníctvom ktorého sa knihy Mestskej knižnice v Prahe prevážajú a vypožičiavajú v oblastiach mesta, kde obyvatelia nemajú možnosť dostať sa do knižnice.

Ďalšie vzdelávanie zamestnancov

V roku 2008 sa pokračovalo v školení zamestnancov na prácu so systémom Dawinci. Realizovali sa školenia zamestnancov Úseku odbornej literatúry, ako aj nových zamestnancov v automatizovaných úsekoch literatúry pre deti a mládež a hudobnej a umenovednej literatúry.

Zamestnanci knižnice sa v priebehu roka zúčastňovali na odborných knižničných seminároch, prednáškach a školeniach, napr. Meranie výkonov benchmarking v knižniciach, Zavedenie eura na Slovensku a knižnice. Zamestnanci ekonomicko - správneho úseku absolvovali školenia zamerané na prácu s mzdovým programom firmy Compeko CS a na prechod na novú euromenu.

PROPAGÁCIA KNIŽNICE

Propagácia knižnice bola zameraná na prezentovanie výsledkov činností a služieb prostredníctvom edičnej a publikačnej činnosti v odborných knihovníckych periodikách.

Knižnica pripravila a distribuovala viaceré propagačné materiály o svojich knižnično-informačných službách a organizovaných podujatiach, propagovala svoju činnosť aj v rozhlasových vysielaniach. Propagačný charakter mala aj akcia Zápis nových používateľov

a registrácia na rok 2008 zadarmo. Knižnica sa snažila propagovať svoje služby aj prostredníctvom sprievodných podujatí.

V záujme svojho zviditeľnenia a propagácie medzi čitateľmi a verejnosťou knižnica spolupracovala s viacerými médiami. Pravidelne sa publikovali oznamy o knižnici v Knižnej revue, denníkoch SME a Pravda, v regionálnych novinách – najmä v Bratislavských novinách. Propagácia podujatí sa realizovala aj v elektronickej podobe na oficiálnych stránkach Hlavného mesta SR Bratislavy a na stránke www.infolib.sk. Spolupracovala aj s Rádiom Slovensko 1, Rádiom Devín a Regina. Knižnica informovala o podujatiach všetkých záujemcov, ktorých má zaradených v elektronickej databáze. Táto forma informovania je u verejnosti veľmi obľúbená.

V spolupráci so školami v rámci informačnej výchovy organizuje na základe ich požiadaviek exkurzie po jednotlivých pracoviskách, príp. v celej knižnici. Tematicky sú zamerané predovšetkým na propagáciu knižnice a jej služieb.

6. ÚLOHY V OBLASTI RIADENIA

Úlohy v oblasti riadenia sa zabezpečovali prostredníctvom pravidelných porád vedenia knižnice, jednotlivých úsekov a vydávaním interných smerníc a príkazov so zámerom zabezpečiť ekonomicko-prevádzkový chod a odbornú činnosť knižnice v zmysle príslušných zákonov a štatutárnych noriem. Veľká pozornosť sa venovala implementácii knižnično-informačného systému Dawinci, koordinácii činnosti všetkých organizačných zložiek a zvyšovaniu efektívnosti knižnično-informačnej práce. V priebehu roka vedenie knižnice zabezpečovalo nielen uplatňovanie legislatívnych noriem upravujúcich predmet činnosti knižnice, ale prijalo aj nový Pracovný poriadok, ktorý bližšie konkretizuje ustanovenia pracovnoprávných predpisov v oblasti pracovného práva a je v súlade so znením nového Zákonníka práce.

Plnenie Plánu hlavných úloh knižnice na rok 2008 bolo kontrolované v priebehu celého roka 2008. Knižnica nemala samostatný útvar kontrolnej činnosti, príp. pracovníka s pracovnou náplňou zameranou na kontrolnú činnosť. Za činnosť jednotlivých úsekov zodpovedali ich vedúci pracovníci, za kontrolu činnosti celej organizácie zodpovedal riaditeľ knižnice.

Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku

Z knižnice sa stáva otvorená inštitúcia, ktorá sa už nespolieha iba na vlastný knižničný fond. Z prevažne uzavretej inštitúcie na zhromažďovanie, spracúvanie a uchovávanie fondov sa stáva otvorenou inštitúciou, ktorá sprostredkúva informácie prostredníctvom najnovších technológií. Vzrastajúci počet podujatí, ako aj ich návštevnosť poukazuje na zviditeľňovanie knižnice medzi verejnosťou. Pútavé podujatia zameriavajúce sa na všetky vekové kategórie verejnosti si v sledovanom roku získali svojich stálych priaznivcov a stali sa obľúbenou formou trávenia voľného času. Knižnica sa tak zaraďuje medzi komunitné inštitúcie s priamym vzťahom k svojmu mestu a ľuďom v ňom žijúcich.

Úroveň dosiahnutej elektronizácie a internetizácie umožnila knižnici stať sa miestom **verejného prístupu k informáciám** šíreným prostredníctvom internetu. K 1. 12. 2008 knižnica zaslala prihlášku do Združenia používateľov Slovenskej akademickej dátovej siete SANET.

Knižnica aj v sledovanom období venovala zvýšenú pozornosť zdravotne a sociálne znevýhodneným obyvateľom Bratislavy. Najviac sa zameriavala na zrakovo znevýhodnené deti a mládež a vychádzala v ústrety telesne znevýhodneným návštevníkom knižnice. Má certifikát „Zariadenie priateľské k deťom a rodinám“, ktoré je vyjadrením skutočnosti, že jej priestory, služby a podujatia môžu navštevovať rodičia s malými deťmi. Podarilo sa vymaľovať časť priestorov (prízemie a suterén) Úseku literatúry pre deti a mládež na

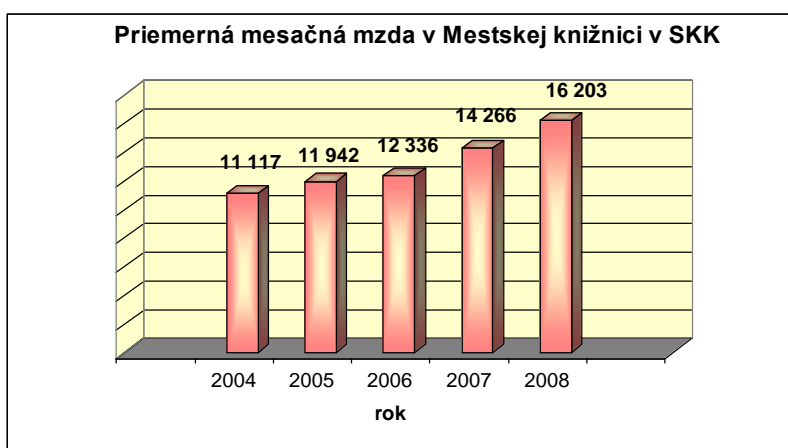
Kapucínskej 3, nakúpiť nový nábytok, stoly a stoličky pre mladých čitateľov, v študovni odbornej literatúry pre deti vytvoriť internetový kútik s novými počítačmi i nábytkom.

Knižnica vymaľovala aj priestory vrátnice na Klariskej 16 a priebežne sa snažila pokračovať v rekonštrukcii spoločenskej miestnosti na Klariskej 16, ktorá je vzhľadom na vysoké finančné náklady zdĺhavá. V sledovanom roku sa nepodarilo dokončiť jej rekonštrukciu práve kvôli nedostatku finančných prostriedkov. Spoločenská miestnosť veľmi chýba pri usporadúvaní kultúrnych a vzdelávacích akcií, ktoré sa musia realizovať buď v Galérii Artotéka alebo v letnej čítárni U červeného raka.

V oblasti financovania knižnica v maximálnej miere aktívne vyhľadávala grantové zdroje na realizáciu svojich projektov. Na základe predložených projektov (Multifunkčné centrum, Čítajme spolu, Čítanie pre najmenších) získala finančné prostriedky z Grantového systému Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na rok 2008 v celkovej sume 120 tisíc Sk.

Čiastočným problémom knižnice bolo jej personálne zabezpečenie - osobitne v oblasti služieb čitateľom a spracovania knižničných fondov je stále nevyhovujúce. Napríklad nebolo možné zabezpečiť rýchlejšiu retrokonverziu knižničného fondu ako základného predpokladu implementácie automatizovaného knižnično-informačného systému.

Nedostatok odborných zamestnancov, prípadne záujemcov o voľné pracovné miesta je spôsobený aj mzdovými podmienkami knižnice. Priemerná mesačná mzda v sledovanom roku bola 16 203,-Sk, čo je len 80% v porovnaní s priemernou mzdou na Slovensku v roku 2008 (20 146,-Sk), percento sa ešte zníži v porovnaní s priemernou mzdou v Bratislavskom kraji (26 497,-Sk - 61%). V porovnaní s priemernými mzdami vo verejných knižniciach bratislavských mestských častí je mzda v Mestskej knižnici tiež najnižšia.

Napriek tomu vo viacerých oblastiach došlo k pokroku v porovnaní s predchádzajúcim stavom – v riešení elektronizácie, rozsahu a kvalite poskytovaných služieb, metodologickej činnosti a pod. Knižnica si dokázala vybudovať kultúrnu identitu vyplývajúcu z prostredia, v ktorom pôsobí, je súčasťou spoločensko-kultúrneho života Bratislavy a je nespochybniteľnou súčasťou knižnično-informačného systému Bratislavy i Slovenska.

V najbližšom období knižnica chce:

- rozvíjať kultúrno-výchovné aktivity tak, aby knižnica ostala súčasťou spoločenského a kultúrneho života Bratislavy,
- rozvíjať miesto verejného prístupu k informáciám,
- rozvojom elektronických i tradičných služieb a integráciou klasických a elektronických informačných zdrojov prispievať k uspokojovaniu knižnično-informačných potrieb čitateľov primerane potrebám informačnej spoločnosti,
- vzdelávacími aktivitami a informačnými službami podporovať proces neformálneho celoživotného vzdelávania obyvateľov Bratislavy,
- pokračovaním elektronizácie umožniť čitateľom a občanom online prístup k svojim knižnično-informačným zdrojom ,

- čitateľskou a informačnou výchovou prispievať k rozvoju čitateľskej, informačnej a digitálnej gramotnosti, a to osobitne detí a mládeže,
- umožniť sociálne a zdravotne znevýhodneným občanom plnohodnotný prístup k zdrojom informácií potrebných na skvalitnenie ich života.

S aktívnou pomocou svojho zriaďovateľa, prostredníctvom kvalitnej odbornej práce a dostatku finančných prostriedkov na činnosť sa tieto predsavzatia knižnica pokúsi naplniť aj v budúcom roku.

**PLNENIE PLÁNU FINANČNEJ,
HOSPODÁRSKEJ A PERSONÁLNEJ ČINNOSTI**

Čerpanie nákladových položiek za rok 2008

Ukazovateľ	Skut. za rok 2007 v tis.Sk	Upravený plán na rok 2008 v tis. Sk	Skutočné čerpanie za rok 2008 v Sk	% plnenia	Index plnenia 2008/07
VÝNOSY z hlavnej činnosti CELKOM	21 155	24 510	25 031 258,89	102,13	1,18
z toho :					
- transfery na činnosť (Magistrát)	19 158	22 702	22 701 650,00	100,00	1,18
- transfery iné		-			
- tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb	1 849	1 798	1 946 833,50	108,28	1,05
z toho: tržby z knižničnej činnosti (hlavnej)	1 093	1 098	1 287 917,50	117,30	1,18
tržby z prenájmu	756	700	539 012,00	94,13	0,87
tržby z refakturovaných energií /nájom/			119 904,00		
- iné ostatné výnosy	63	10	167 620,39	1676,20	2,66
- granty	85	-	120 000,00	-	-
z toho: - použitie prostriedkov fondu reprodukcie a rezervného fondu na úhradu nákladov					
- zo štátneho fondu, Min. kultúry	85	-	120 000,00	-	-
- od iných organizácií z prostriedkov štát. rozpočtu					
- tržby z predaja dlhodobého nehmotného a hmotného majetku			95 155,00	-	-
- výnosy z kapitálových transferov					
NÁKLADY na hlavnú činnosť – celkom	21 152	24 510	25 026 973,02	102,11	1,18
v tom:					
- spotrebované nákupy	2 770	3 489	4 070 060,95	116,65	1,47
z toho: spotreba materiálu + knihy a časopisy	1 489	1 989	2 319 134,45	116,60	1,56
z toho: kancelárske potreby + ost. materiál	386	440	564 350,90	128,26	1,46
nákup kníh a periodík	961	1 050	1 102 182,15	104,97	1,15
pohonné hmoty	15	20	22 325,79	111,63	1,49
pracovné odevy, pomôcky	0	20	9 822,00	49,11	-
drobný hmotný majetok	127	459	620 453,61	135,17	4,89
spotreba energie	1 281	1500	1 750 926,50	116,73	1,37
predaný tovar					
- služby	2 405	2 566	2 283 534,05	88,99	0,95
z toho: opravy a údržba	983	650	691 427,55	106,37	0,70
cestovné	12	33	13 721,00	41,58	1,14
náklady na reprezentáciu	13	21	25 563,40	121,73	1,97
ostatné služby	1 397	1 862	1 552 822,10	83,40	1,11
z toho napr.: výkony spojov-telef.,poštovné,internet,koncesné	226	300	277 630,90	92,54	1,23
drobný nehmotný majetok	0	230	33 755,00	14,68	-
- osobné náklady	15 068	17 675	17 670 956,00	99,98	1,17
z toho: mzdové	10 785	12 550	12 549 925,00	100,00	1,16
z toho: na základe dohôd o prácach vykonaných mimo pracovného pomeru	0	30	27 475,00	91,58	-
náklady na sociálne poistenie	3 561	4 375	4 212 903,00	96,29	1,18
sociálne náklady, odchodné	722	750	908 128,00	121,08	1,26
z toho: príspevok na stravovanie	550	580	685 559,00	118,20	1,25
- dane a poplatky	153	120	110 857,00	92,38	0,72
- ostatné náklady	54	53	54 602,72	103,02	1,01
- odpisy, predaný majetok a rezervy	702	607	836 962,30	137,88	1,19
z toho: odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	702	607	836 962,30	137,88	1,19
zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného a hmotného majetku					
HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK v Sk	3	0	+4 285,87	-	-
- 50 % odvod hospodárskeho výsledku					
obstaranie dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku odpisovaného	397	1 180	459 728,33	38,96	1,16
+ opravy a údržba hmot. majetku z fondu reprod.					
Krytie :					
- predpokladaným zostatkom vo fonde reprodukcie k 31.12					
- vytvorenými odpismi	397	800	79 728,34	9,97	0,20
„Z“ príspevkom na obstaranie dlhodobého majetku z rozpočtu mesta		380	379 999,99	100,00	
- inými zdrojmi					
Priemerný prepočítaný stav pracovníkov (osoby)	62,3	65,5	64,4	98,32	1,03
Priemerná mzda (Sk)	14 266	15 929	16 203	101,72	1,14

Komentár k čerpaniu nákladových položiek

Ako je zrejmé z tabuľky čerpania nákladových položiek za rok 2008, výnosy z hlavnej činnosti spolu boli splnené na 102,13 %, čo predstavuje 25 031 258,89 Sk.

Náklady na hlavnú činnosť boli čerpané v celkovej finančnej čiastke 25 026 973,02 Sk, čo je 102,11 %. Prekročené sú náklady na položkách materiálových nákladov a nákladov na energie, a to i z dôvodu prebiehajúcej automatizácie knižničného systému, z dôvodu úprav, čiastočnej rekonštrukcie a obnovy inventáru v Úseku literatúry pre deti a mládež a v letnej čítárni U červeného raka i z dôvodu nákladov súvisiacimi s prechodom na euro.

Hospodársky výsledok v našej organizácii za rok 2008 bol **4 285,87 Sk**. Dotácia na činnosť od zriaďovateľa bola vyčerpaná v plnej výške. Kladný hospodársky výsledok vznikol nedočerpaním vlastných príjmov organizácie.

Finančné prostriedky boli počas roka vynakladané s čo najväčšou úspornosťou a efektívnosťou.

Spotrebované nákupy **4 070 060,95 Sk**

z toho:

- spotrebovaný materiál: 564 350,90 Sk

Nakúpený a spotrebovaný bol materiál na údržbu budov, spotrebný materiál drobného charakteru, čistiace prostriedky, kancelársky materiál, tonery a materiál na chod prevádzok, knižárskej dielne a letnej čítárne U červeného raka, špeciálny materiál na oddelenia prechádzajúce na automatizáciu knižničného systému. Plán nákupu spotrebného materiálu bol mierne prekročený.

- nákup kníh a časopisov : 1 102 182,15Sk

Nákup kníh a periodík zabezpečuje Úsek fondov na základe požiadaviek Akvizičnej komisie (zloženej z vedúcich pracovníkov MsK), ktorá zohľadňuje odborné aj finančné možnosti dopĺňovania fondu. Plán nákupu knižnej produkcie a tlače bol mierne prekročený.

- pohonné hmoty: 22 325,79 Sk

Nákup a spotreba PHM pre jedno referentsky riadené motorové vozidlo, ktoré zabezpečuje dovoz a prevoz kníh, drobného materiálu pre údržbu budov, čistiacich prostriedkov pre údržbu interiéru budov, materiálu pre knižársku dielňu a pod. Zároveň zabezpečuje i prepravu osôb na služobné cesty.

- drobný hmotný majetok: 620 453,61 Sk

Zakúpené boli napr.: cash testery na eurá (6 ks), trezor, PC zostavy pre Úsek odbornej literatúry, tlačiarne, scanner, USB kľúče, regále na knihy, písacie stoly a stoličky, záhradné stoličky, slnečníky, stojany na prospekty, hliníkové schodíky, koberce, premietacie plátno, hasiace prístroje, chladnička, mikrovlnka. Plán nákupu drobného hmotného majetku bol prekročený z dôvodu dozariadovania letnej čítárne U červeného raka, Úseku literatúry pre deti a mládež, prípravy automatizácie v Úseku odbornej literatúry a z dôvodu nákupov techniky súvisiacej s prechodom na euro.

Spotreba energií: **1 750 926,50 Sk**

z toho:

- elektrická energia	682 524,00 Sk
- plyn	993 437,00 Sk
- voda	74 965,50 Sk

Dodržiavajú sa opatrenia na šetrenie s energiami.

Služby celkom: 2 283 534,05 Sk

z toho:

- opravy a údržba: 691 427,55 Sk

Boli uskutočnené práce na realizácii optickej prípojky (338 497.- Sk), PC siete, výmena svietidiel v študovniach, maľovanie, servisné práce na vykurovacích kotloch a ostatné drobné opravy kancelárskej, výpočtovej a knihárskej techniky.

- cestovné: 13 721,00 Sk

Boli preplatené náklady na služobné cesty zamestnancom - tuzemské a zahraničné (Praha, Viedeň).

- reprezentačné výdavky: 25 563,40 Sk

Nákup občerstvenia pre porady riaditeľa organizácie, vedúcich pracovníkov a návštev z iných kultúrnych organizácií.

- ostatné služby: 1 552 822,10 Sk

V tejto položke sú zahrnuté :

- OLO - odvoz odpadu
- poštovné a poplatky za poštový priečinok
- poplatky za strešnú vodu, stočné
- poplatky za internet
- poplatky za aktualizácie a údržbu počítačových programov
- poplatky za školenie pracovníkov
- poplatky za deratizáciu
- koncesné poplatky
- revízie plynových a elektrických rozvodov budov, kotolní a výťahov, bleskozvodov, hydrantov
- služby čistiarne
- zhotovenie rezervných kľúčov a pod.
- telefónne poplatky
- nájomné (Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry, Laurinská ul. 5)
- upratovanie
- preplatenie zmlúv o vytvorení, použití a šírení umeleckého výkonu
- ozvučenie

Osobné náklady 17 670 956,00 Sk

z toho:

- mzdové náklady 12 549 925,00 Sk*Výsledky plnenia plánu práce za 4. štvrťrok 2008*

P.č.	Ukazovateľ	Mer.j.	Skut. 4.Q 2007	Plán rok 2008	Skut. 4.Q 2008	% plne - nia ročného plánu	Index 2008/2007
1.	Pracovníci (prepoč.stav)	osôb	65,2	65,5	66,3	101,22	1,02
2.	Mzdové prostriedky celkom	t. Sk	3 164	12 550	3 667	29,22	1,16
3.	Mzdové prostr. bez OON	t. Sk	3 164	12 520	3 661	29,24	1,16
4.	OON	t. Sk	0	30	6	20,00	
5.	Priemerná mesačná mzda	Sk	16 174	15 929	18 406	115,55	1,14

Výsledky plnenia plánu práce za rok 2008

P.č.	Ukazovateľ	Mer.j.	Skut. rok 2007	Plán rok 2008	Skut. rok 2008	% plnenia ročného plánu	Index 2008/2007
1.	Pracovníci (prepoč.stav)	osôb	62,3	65,5	64,4	98,32	1,03
2.	Mzdové prostriedky celkom	t. Sk	10 785	12 550	12 550	100,00	1,16
3.	Mzdové prostr. bez OON	t. Sk	10 785	12 520	12 522	100,02	1,16
4.	OON	t. Sk	0	30	28	93,33	
5.	Priemerná mesačná mzda	Sk	14 266	15 929	16 203	101,72	1,14

Komentár k výsledku plnenia plánu práce za rok 2008

- zamestnanci

Plánovaný počet zamestnancov v prepočítanom stave pre rok 2008 je 65,5 osôb. Skutočnosť za IV. štvrtrok 2008 je 66,3 zamestnancov v prepočítanom stave, vo fyzických osobách za sledované obdobie vykazujeme 75 osôb.

Plnenie ročného plánu je na 98,32 %, t. j. skutočný prepočítaný stav zamestnancov za rok 2008 je 64,4 osôb, vo fyzických osobách vykazujeme ku koncu roka 75 zamestnancov. Index rastu oproti roku 2007 je 1,03. Počas letných mesiacov bol prechodne znížený stav zamestnancov, nakoľko všetky úseky mali letný výpožičný čas, čo nám umožnilo znížiť stav zamestnancov robotníckych kategórií. Počas roka bola zabezpečená dvojomenná prevádzka na všetkých pracoviskách. Letná čítareň U červeného raka bola otvorená v mesiacoch máj až september pre verejnosť i počas sobôt a nedeľ.

- mzdové prostriedky celkom

Schválený záväzný ukazovateľ mzdové prostriedky celkom pre rok 2008 vo výške 12 450 tis. Sk bol v 4. štvrtroku upravený o 100 tis. Sk na výšku 12 550 tis. Sk. Úpravou záväzného limitu mzdových prostriedkov boli zohľadnené vynaložené mzdové prostriedky na zabezpečenie podujatia Bratislava pre všetkých. Vo výške mzdových prostriedkov je zohľadnená úprava tarifných tried pracovníkov súlade s Nariadením vlády č. 630/2007 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2008 vo výške 4 %, ako i zvýšenie počtu pracovníkov oproti roku 2008 z dôvodu rozšírenia služieb čitateľom.

Plnenie ročného plánu je na 100%. Index rastu oproti roku 2007 je 1,16.

- ostatné osobné náklady

Ostatné osobné náklady pre rok 2008 boli plánované vo výške 30 tis. Sk. V roku 2008 bolo čerpanie vo výške 22 tis. Sk na dohodu o brigádnickej práci študentov, na zabezpečenie služieb v letnej čítárni u Červeného raka.

- priemerná mesačná mzda

Plánovaná priemerná mesačná mzda pre rok 2008 je vo výške 15 929,- Sk. **Skutočnosť za rok 2008 je 16 203,- Sk.** Index rastu oproti roku 2007 je 1,14.

Napriek rastu priemernej mesačnej mzdy oproti predchádzajúcemu roku, je výška priemernej mzdy v našej organizácii najnižšia v rámci verejných knižníc v Bratislave. Nehovoriac o priemernej mesačnej mzde v roku 2008 v hospodárstve SR (20 146,-Sk) a v Bratislavskom kraji (26 497,-Sk). Problémy s obsadením pracovných pozícií mladými kvalifikovanými pracovníkmi z tohto dôvodu výrazne pretrvávajú.

Povinné odvody do poisťovní (ZP, SP): **4 212 903,00 Sk**

Sociálne náklady: **908 128,00 Sk**

z toho:

- stravné: 685 559,00 Sk

Pre pracovníkov bolo zabezpečené stravovanie prostredníctvom stravovacích lístkov fi. DOXX vo výške 89.- Sk

- tvorba sociálneho fondu: 112 687,00 Sk

Počas roku sa pravidelne mesačne prispievalo 1 % z hrubých miezd do sociálneho fondu.

Počiatočný stav 1.1.2008		71 376,40 Sk
prísun 1 % v roku 2008	+	112 687,00 Sk
príspevok na cestovné zamestnancom	-	68 845,00 Sk
príspevok na dôch. poistenie	-	10 600,00 Sk
čerpanie SF podľa Kolektívnej zmluvy	-	3 000,00 Sk
bank. popl. - oprava	-	194,00 Sk
zostatok SF k 31.12.2008		101 424,40 Sk
		=====

- odchodné: 66 500,00 Sk

Bolo vyplatené odchodné pracovníkom MsK pri rozviazaní pracovného pomeru na základe platnej vyhlášky vo výške 66,5 tis. Sk.

- náhrada za PN: 44 382,00 Sk

Vyplatená suma 44 382.- Sk bola pracovníkom MsK pri práceneschopnosti za prvých 10 dní na základe platnej vyhlášky.

Dane a poplatky: **110 857,00 Sk**

Suma predstavuje daň z nájmu priestorov (102 433.- Sk), poplatky a poistné za motorové vozidlo.

Ostatné náklady: **54 602,72 Sk**

Poplatky za členské príspevky v knihovníckych spolkoch, bankové poplatky a ostatné drobné náklady organizácie.

Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku: **836 962,30 Sk**

Na základe platnej vyhlášky sa vykonávali odpisy na rok 2008.

Nákup dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:

- obstaraný dlhodobý hmotný majetok odpisovaný: 459 728,33 Sk

- 1 ks server
- 2 ks sieťový rackový rozvádzač
- 1 ks IPS D-link + aktualizácie
- 2 ks PC zostava

- 1 ks scanner
- 2 ks klimatizačné jednotky + čerpadlo

Prostriedky poskytnuté zriaďovateľom na kapitálové výdavky boli vo výške 380 tis. Sk.

Tržby za predaj služieb 1 946 833,50 Sk

v tom:

- tržby z knižničnej činnosti (hlavnej) 1 287 917,50 Sk
- tržby z nájmu priestorov (vedľajšia činnosť) 539 012,00 Sk
- tržby za spotrebované energie (v nájmoch) 119 904,00 Sk

Granty MK SR 120 000,00 Sk

Iné ostatné výnosy (burza kníh, ref. nákl. za vyhodnotenie dotazníkov, refakt. el.energie v letnej čítárni U červeného raka, úroky) 167 620,39 Sk

Prevádzkové dotácie 22 701 650,00 Sk

v tom:

- príspevok Magistrát hl. m. SR Bratislavy 22 701 650,00 Sk

Príspevok Magistrátu vo výške 22 701 650,00 Sk bol v plnej výške spotrebovaný na bežnú prevádzkovú činnosť Mestskej knižnice.

Vlastné príjmy a ostatné príjmy (knižničné, nájmy, granty, dary, burza kníh, úroky atď.) v celkovej výške spolu 2 329 608,89 Sk boli spotrebované takmer v plnej výške, kde hospodársky výsledok za r. 2008 bol vykázaný vo výške 4 285,87 Sk.

Výnosy z kapitálových transferov 95 155,00 Sk

Pohľadávky: 219 220,60 Sk

Dlhodobé pohľadávky organizácii vznikli z dôvodu neuhradených tržieb z prenájmu nebytových priestorov na Bielej ul. č. 6 ešte v roku 1998 na základe platných HZ. Jednalo sa o prenájom :

- MEDIA REAL – realitná kancelária 160 620,60 Sk
- Espresso Čierny havran – p. Havranová 58 600,00 Sk

Obidvaja z dôvodu neplatenia zmluvných finančných čiastok po viacerých písomných výzvach obdržali výpoveď z nebytových priestorov ešte v roku 1998. Hore uvedená čiastka bola vtedy zúčtovaná na Pohľadávky organizácie a oproti Tržby od obyvateľstva.

Po odovzdaní budovy Biela č. 6 naspäť do správy Magistrátu hl. mesta SR Bratislavy boli odovzdané i podklady za naše pohľadávky. Obidve pohľadávky sa riešia súdnou cestou. V roku 2007 bola súdom vymožená čiastka 16 002,00 Sk od fi. MEDIA REAL a o túto sumu sa znížila pohľadávka.

Finančné vysporiadanie príspevku od zriaďovateľa na bežné a kapitálové výdavky		(v Sk)
Bežné výdavky		
Rozpočet na rok 2008	22 701 650,00	
Vyčerpané fin. prostriedky od zriaďovateľa	22 701 650,00	
Nevyčerpané fin. prostr. od zriaďovateľa	0	
Pozn. Kladný hospodársky výsledok vo výške 4 285,87 Sk vznikol nevyčerpaním vlastných tržieb MsK, ktoré za rok 2008 boli vo výške 1 946 833,50 Sk.		
Kapitálové výdavky		
Rozpočet na rok 2008 od zriaďovateľa	379 999,99	
Vyčerpané fin. prostriedky od zriaďovateľa	379 999,99	
Vyčerpané vlastné fin. prostriedky -doplatok	611,34	
Nevyčerpané fin. prostr. od zriaďovateľa	0	
Zoznam nakúpeného DHM z kapitál. prostriedkov od zriaďovateľa:		
Server	98 439,53	
Sieťový rackový rozvádzač	53 152,01	
Sieťový rackový rozvádzač	54 559,00	
IPS D-link	56 135,83	
PC zostava	36 695,83	
PC zostava	37 126,84	
Scanner	44 502,29	
SPOLU:	380 611,33	

Výsledok inventarizácie majetku a záväzkov.

Pripomíname, že z dokladovej inventúry, tak ako minulý rok, vyplynul inventarizačný rozdiel na účte 082 a na účte 081- oprávky súvisiaci i s faktom, že budovy reálne odpisované neboli.

Komisia po spracovaní fyzickej a dokladovej inventúry za rok 2008 skonštatovala, že bol zistený inventarizačný rozdiel na účte oprávok 082, 081, vyplývajúci z nezrealizovaných účtovných odpisov budov, ktoré má naša organizácia v správe. Komisia navrhuje vysporiadať tento rozdiel ako účtovnú operáciu roku 2008 po odsúhlasení záverečného účtu v Zastupiteľstve hl. mesta Bratislavy. Navrhujeme rozdiel zaúčtovať na ľarchu účtu nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov a v prospech účtu oprávok.

V Bratislave dňa 8. 4. 2009

Juraj Šebesta, PhD., v. r.
riaditeľ Mestskej knižnice v Bratislave